

Aktuálne z autorského práva



Autorskoprávne problémy sa nevyhýbajú ani známym spevákom, hudobníkom, hercom či dokonca modelkám. Najnovšie čelí žalobe za porušovanie autorského práva slávny roker Ozzy Osbourne, ktorý zverejnil na sociálnej sieti viacero obrázkov a fotografií nielen svojej osoby, ale aj fotografií s gitaristami, ale bez súhlasu fotografa. Fotograf, ktorý sa údajne Ozzyho Osbournu snažil v danej veci osobne kontaktovať a upozorniť ho, sa po neúspešných pokusoch nakoniec voči uvedenému konaniu ohradil aj právne. V žalobe podanej na federálny súd v Los Angeles uviedol, že došlo k nelegálnemu zdieľaniu jeho fotografií Ozzyho Osbournu na viacerých sociálnych sieťach bez toho, aby si Ozzy, populárny líder kapely Black Sabbath, vyžiadaval od fotografa súhlas alebo mu zaplatil zodpovedajúcu licenčnú odmenu za ich použitie. Podľa žaloby má žalovaný Ozzy Osbourne na každej platforme, resp. sociálnej sieti, milióny sledujúcich, jeho profily sú súčasťou jeho marketingovej kampane a komerčnej činnosti a jeho on-line príspevky sú finančne zhodnocované a odmeňované, teda z ich zverejňovania ziskava značný finančný prospech. Hoci sa na celý spor bude aplikovať autorské právo USA, aj v ňom jasne platí, že autorom je osoba, ktorá dielo vytvorila, čiže aj fotograf, ktorý vytvoril fotografiu celebrity. Niektoré známe osobnosti však tento fakt odmietajú uznať, pričom Ozzy Osbourne dávno nie je prvý, kto sa do podobného sporu s fotografom dostal. V minulosti takmer identické prípady riešili aj Miley Cyrus, Ariana Grande, Justin Bieber alebo modelka Gigi Hadid. Hlavným argumentom slávnych tvárí zvyčajne býva snaha preukázať, že ide o aplikáciu tzv. princípu „fair use“¹ alebo že sú spoluautormi, pretože sa nechali odfotografovať, spolupracovali s fotografom a pre fotografiu pózovali alebo sa na nej podieľali tým, že sa usmievali. Zaujímavé však je, že rozhodnutia v týchto sporoch napriek podobnosti žalôb nie sú zhodné. Kým v niektorých prípadoch (napr. Ariana Grande) súd žalobu fotografa odmietol, v ďalšom sa spevák (napr. Justin Bieber) dohodol s fotografom mimosúdne a v inom prípade (napr. práve v prípade Gigi Hadid argumentujúcej úsmevom ako jej tvorivým podielom na fotografii) súd rozhodol o zaplatení náhrady škody fotografovi v peniazoch. Názory na takéto autorskoprávne spory sa tiež líšia. Na jednej strane aj známe osobnosti by mali mať určité autorskoprávne povedomie a pochopiť, že diela iných osôb – autorov

nemožno používať bez ich súhlasu, navyše, ak z toho ešte komerčne profitujú. Na druhej strane zaznieva, že fotografi našli v autorskoprávných ustanoveniach výhodný nástroj, ako sa na úkor celebrit a ich nevedomosti rýchlo a jednoducho obohatiť.

Neutíchajú ani diskusie o umelej inteligencii (ďalej AI, z angl. artificial intelligence), najmä vo vzťahu k tzv. generatívnej (tvorivej) AI a autorskému právu i právam súvisiacim s autorským právom. Na medzinárodnej pôde v rámci Stáleho výboru pre autorské právo a práva súvisiace s autorským právom Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) sa konajú už takmer pravidelne informačné zasadnutia, na ktorých panelisti z celého sveta prezentujú svoje národné skúsenosti s generatívnou AI a expertne vysvetľujú možnosti prepojenia AI s autorským právom, napr. v otázke tréningu modelov AI na základe súborov dát obsahujúcich aj autorskoprávne chránené diela a iné predmety ochrany, alebo ako vysporiadať práva k novým použitiam diel a predmetom ochrany prostredníctvom AI.

To zarezonovalo v poslednom období aj v Spojenom kráľovstve, kde sa spojilo viac než 1 000 hudobníkov vrátane napr. Eda Sheerana alebo Kate Bush, aby vydali tichý album na protest proti plánovaným zmenám v britskom autorskom zákone, ktorý by umožnil vývojárom a technologickým firmám trénovať modely AI na akomkoľvek materiáli, ku ktorému majú legálny prístup. Autori a umelci by neudelovali súhlas na použitie, ale museli by aktívne aplikovať tzv. opt-out (výhradu), t. j. výslovne deklarovať, že si takéto použitie svojich diel a umeleckých výkonov neželajú. Keďže sa im takýto prístup nepáči, vyhlásili, že by malo byť zachované ich výhradné právo udeľovať súhlas na použitie ich diel a umeleckých výkonov. Ako formu protestu zvolili vydanie albumu s názvom „Is This What We Want? (Ozaj toto chceme?)“, ktorý obsahuje nahrávky z prázdnych štúdií, čím poukazujú na potenciálny vplyv AI a plánovaných zmien na živobytie autorov a umelcov. Zatiaľ nie je definitívne jasné, či budú v Spojenom kráľovstve nakoniec prijaté nejaké nové pravidlá týkajúce sa AI do autorského zákona.

V rámci EÚ sa síce členské štáty zameriavajú na implementáciu tzv. aktu AI² a činný je aj nový Úrad pre AI (z angl.

1 Princíp „fair use“ je využívaný v anglo-americkom právnom systéme v rámci autorského práva a pripomína v kontinentálnej Európe používaný tzv. trojkrokový test aplikujúci sa na výnimky a obmedzenia z autorského práva, t. j. za splnenia istých podmienok je dielo možné použiť aj bez súhlasu autora.

2 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady stanovujúce harmonizované pravidlá umelej inteligencie (akt o umelej inteligencii), ktoré postupne vstupuje do platnosti.

AI Office), ktorý intenzívne pracuje na príprave prvého všeobecného praktického kódexu k AI³, samotné členské štáty EÚ však k problematike i regulácii AI pristupujú opatrne. Trendom v EÚ sa stali rôzne dotazníky, prostredníctvom ktorých sa členské štáty EÚ vyjadrujú k téme AI. To bol prípad maďarského predsedníctva Rady EÚ v 2. polroku 2024 a nadviazalo na to aj aktuálne poľské predsedníctvo Rady EÚ. Stručne možno zhrnúť, že po zosumarizovaní odpovedí členských štátov EÚ koncom roka 2024 vyplynulo z dotazníka maďarského predsedníctva Rady EÚ nasledujúce:

- AI je v centre pozornosti takmer všetkých členských štátov EÚ, pričom prostredníctvom rôznych štúdií, článkov, publikácií alebo výskumných projektov skúmajú jej dopad na autorské právo. Niektoré krajiny dokonca zriadili expertné skupiny alebo výbory, ktoré analyzujú problematiku AI a autorského práva.
- Zatiaľ však iniciatívy v členských štátoch EÚ nevedli k žiadnym rozsiahlejším a komplexnejším vnútroštátnym legislatívnym úpravám AI (t. j. v národných zákonoch). Doposiaľ existuje tiež len veľmi málo súdnych rozhodnutí alebo prípadov týkajúcich sa AI. Členské štáty EÚ rovnako nepreferujú ani akékoľvek kroky vedúce k medzinárodnej normatívnej úprave AI a jej autorskoprávnych aspektov (napr. prostredníctvom medzinárodnej zmluvy WIPO).
- Členské štáty EÚ sú dosť opatrné a zdržanlivé aj pokiaľ ide o prijímanie určitej novej legislatívy EÚ vo vzťahu k AI a autorskému právu. Súčasný právny rámec na úrovni EÚ sa im zdá dostatočný, ale vysvetliť a zjednotiť by sa mal výklad napríklad pri aplikácii výnimky na čerpanie textov a dát (tzv. text a data mining) a pri mechanizme tzv. opt-outu (výhrady), ktorý zaviedla smernica 2019/790⁴ o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu. Nejednoznačnosť vzniká najmä pri mnohých tréningových modeloch AI, ktoré sa učia na základe obrovského množstva dát, ktoré neraz obsahujú aj autorskoprávne chránené predmety. Takéto použitia by už totiž mohli ísť nad rámec uvádzanej výnimky na čerpanie textov a dát.
- Stále pretrvávajú názory, že na to, aby určitý výtvor mohol byť autorskoprávne chránený, sa vyžaduje podstatný tvorivý ľudský vklad – tvorivá duševná činnosť a žiadna špecifická ochrana ani právo by sa nemalo poskytovať výtvorom alebo obsahu, ktorý je vytvorený výlučne AI.
- Rozdielne názory sa prejavili pri požiadavkách na transparentnosť vo vzťahu k obsahu generovanému

AI. Kým časť členských štátov EÚ chce počkať, ako sa v praxi implementujú ustanovenia aktu AI, druhá časť by privítala zavedenie špecifických povinností na väčšiu transparentnosť a rozlišovanie AI obsahu. K zhode členské štáty EÚ nedospeli ani v tom, či by sa označovanie vodoznakom malo aplikovať jednotne na všetky diela a predmety ochrany alebo len pri niektorých v závislosti od ich druhu.

- Množstvo členských štátov EÚ pri rozsiahlom autorskoprávnom použití diel a predmetov ochrany prostredníctvom AI a pri ich monitorovaní vidí význam v kolektívnej správe práv a v uzatváraní licenčných zmlúv medzi spoločnosťami vyvíjajúcimi AI a nositeľmi práv, resp. organizáciami kolektívnej správy. Nadväzovať na to by mohli aj remuneračné schémy, t. j. bolo by potrebné nastaviť možnosť odmeňovania nositeľov práv s použitím ich predmetov ochrany prostredníctvom generatívnej AI, a to hlavne v tých kreatívnych sektoroch, na ktoré má AI zásadný dopad (napr. audiovizuálny, hudobný alebo vydavateľský sektor). Zároveň sa však musí nájsť taká rovnováha, aby to nenarušilo hospodársku súťaž na trhu, predovšetkým medzi malými a strednými podnikmi a startupmi na jednej strane a veľkými technologickými spoločnosťami a vývojármi AI modelov na strane druhej.
- Čo sa týka zodpovednosti za porušenie autorského práva v kontexte použitia diel a predmetov ochrany generatívnou AI, členské štáty EÚ sa zhodli, že zatiaľ nie je potrebné zavedenie osobitného režimu zodpovednosti.

Hoci takýto komplexný prieskum problematiky AI vo vzťahu k autorskému právu medzi členskými štátmi EÚ bol užitočný, nepriniesol nejaké prekvapivé výsledky a iba zdôraznil, že veľa otázok v súvislosti s AI stále ostáva otvorených. Aj keď sa predpokladalo, že členské štáty EÚ si po týchto záveroch dajú od témy AI pauzu, súčasné poľské predsedníctvo Rady EÚ tému AI neopomenulo a pripravilo ďalší dotazník⁵, tentokrát užšie zameraný na výzvy, ktorým čelia organizácie kolektívnej správy v členských štátoch EÚ. Okrem tém, ako je vzťah medzi organizáciami kolektívnej správy a on-line platformami alebo dohľad nad výkonom kolektívnej správy práv a jej transparentnosť, sú jedným z tematických okruhov dotazníka aj výzvy a vplyv AI na ekosystém kolektívnej správy práv v EÚ. Poľské predsedníctvo Rady EÚ tak opäť plánuje k dotazníku zber informácií i určitý finálny výstup koncom 1. polroku 2025.

Súdny dvor Európskej únie (ďalej SD EÚ) tradične zintenzívnil svoju rozhodovaciu činnosť v závere minulého roka.

3 Z anglického: General-Purpose AI Code of Practice. Viac informácií je dostupných napr.: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/ai-code-practice>.

4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES.

5 Dotazník o výzvach, ktorým čelia organizácie kolektívnej správy v členských štátoch EÚ, je zverejnený ako dokument č. 5292/25 na stránke: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5292-2025-INIT/en/pdf>.

SD EÚ vo veci C-159/23⁶, v ktorej stáli proti sebe spoločnosť Sony Computer Entertainment Europe (ďalej Sony) a spoločnosť Datel Design (ďalej Datel) odpovedal doposiaľ na bezprecedentnú otázku o rozsahu autorskoprávnej ochrany počítačového programu a poskytol výklad smernice 2009/24/ES⁷ o ochrane počítačových programov. Sony uvádza na trh herné konzoly PlayStation, ako aj hry určené pre tieto konzoly. Do roku 2014 Sony uvádzala na trh, okrem iných, aj konzolu PlayStation Portable (ďalej konzola PSP) a hru s názvom MotorStorm: Arctic Edge určenú pre túto konzolu. Sony pôvodne podala na nemecký súd žalobu proti spoločnosti Datel, ktorá vyvíja, vyrába a distribuuje doplnkové výrobky k herným konzolám spoločnosti Sony vrátane programu Action replay PSP, ako aj prístroja Tilt FX spolu s programom, ktorý umožňuje ovládanie konzoly PSP pohybom v priestore. Používateľ má po reštarte konzoly a spustení hry prístupné nové možnosti hry, ktoré Sony v tomto štádiu hry ešte nesprístupnila. Rovnako má používateľ vďaka prístroju od spoločnosti Datel na konzolu PSP pripojený snímač, ktorý umožňuje ovládanie tejto konzoly pohybom v priestore. Sony tvrdila, že prostredníctvom prístrojov a počítačových programov spoločnosti Datel používatelia z hľadiska autorského práva nezákonným spôsobom menia počítačové programy, na ktorých je založená predmetná hra. V tejto súvislosti sa Sony domáhala skončenia uvádzania týchto prístrojov a počítačových programov spoločnosti Datel na trh, ako aj náhrady škody. SD EÚ mal teda primárne zodpovedať, či sa autorskoprávna ochrana poskytovaná počítačovému programu vzťahuje aj na obsah premenných dát uložených chráneným počítačovým programom do operačnej pamäte (RAM) počítača – konzoly a využívaných týmto programom pri jeho chode. Ak áno, či obsah premenných dát možno považovať za zmenu počítačového programu v kontexte smernice 2009/24/ES, keď sa nemení strojový alebo zdrojový kód počítačového programu. Ako sa preukázalo, počítačový program spoločnosti Datel je inštalovaný používateľom na konzole PSP a vykonáva sa súčasne s hracím programom, ale nemení ani nepreberá strojový kód ani zdrojový kód, a ani nenarúša vnútornú štruktúru a organizáciu počítačového programu Sony používaného na konzole PSP. Počítačový program spoločnosti Datel sa obmedzuje iba na zmenu obsahu premenných dát uložených hrou do operačnej pamäte (RAM) konzoly PSP, ktoré sa používajú počas spustenej hry. SD EÚ nakoniec rozhodol, že ochrana počítačového programu podľa smernice 2009/24/ES sa nevzťahuje na obsah premenných dát uložených chráneným počítačovým programom do operačnej pamäte (RAM) počítača – konzoly a využívaných týmto programom pri jeho chode,

pokiaľ tento program nevyhotovuje rozmnoženiny, ale beží paralelne. SD EÚ pri výklade tiež dodal, že smernica 2009/24/ES chráni iba zdrojový a strojový kód ako formy vyjadrenia počítačového programu, ale nechráni iné prvky počítačového programu (napr. obsah premenných dát alebo iné, prostredníctvom ktorých používateľ ovplyvňuje jeho funkcionálnosť). Tie sa totiž už nemusia považovať za formu vyjadrenia počítačového programu. Ochrana garantovaná smernicou 2009/24/ES sa vzťahuje iba na vyjadrenie počítačového programu v zdrojovom alebo strojovom kóde.

V ďalšej veci C-227/23⁸ švajčiarska spoločnosť Vitra, vyrábajúca dizajnový nábytok, žalovala spoločnosť Kwantum, ktorá v Holandsku a Belgicku prevádzkuje sieť obchodov s interiérovým vybavením a nábytkom, a to z dôvodu, že spoločnosť Kwantum uviedla na trh stoličku, ktorá podľa spoločnosti Vitra porušuje autorské práva, ktorých je nositeľkou po pôvodných autoroch stoličky – občanoch USA. Primárnym cieľom žiadosti holandského súdu bolo, aby SD EÚ rozhodol o aplikovateľnosti kritéria materiálnej reciprocity stanovenej v Bernskom dohovore⁹, ktoré podmieňuje autorskoprávnu ochranu diel úžitkového umenia existenciou podobnej ochrany v štáte pôvodu. Podľa Bernského dohovoru všeobecne platí princíp národného zaobchádzania, t. j. autorom, ktorí sú občanmi signatárskych krajín Bernského dohovoru, sa priznávajú vo všetkých ostatných signatárskych krajinách rovnaké práva ako domácim autorom. Výnimkou z toho princípu je však ochrana diel úžitkového umenia, na ktorú sa aplikuje princíp materiálnej reciprocity podľa čl. 2 ods. 7 Bernského dohovoru. V jeho zmysle platí, že ak sú diela úžitkového umenia v štáte pôvodu chránené iba ako vzory a modely, možno sa dovolávať v inom signatárskom štáte iba takejto osobitnej ochrany, aká sa priznáva vzorom a modelom; ak sa v inom signatárskom štáte takáto osobitná ochrana neposkytuje, budú diela úžitkového umenia chránené autorskoprávne. SD EÚ sa musel najskôr vysporiadať s otázkou, či vôbec situácia v danej veci patrí do pôsobnosti práva EÚ. To uznal a doplnil tiež, že smernica 2001/29/ES¹⁰ sa vzťahuje aj na diela úžitkového umenia s pôvodom v tretích štátoch, ako aj na autorov takýchto diel, ktorí sú občanmi tretích štátov. Následne SD EÚ hodnotil, či členské štáty EÚ môžu voľne v národnom práve aplikovať kritérium materiálnej reciprocity podľa Bernského dohovoru k dielam úžitkového umenia s pôvodom z tretích krajín, v ktorých ochrana týchto diel spadá pod špeciálny režim, aký autorskoprávna legislatíva EÚ neposkytuje. V zásade tým SD EÚ posudzoval otázku horizontálnej aplikácie práva EÚ. Odpoveď SD EÚ

6 Celé znenie rozsudku vo veci C-159/23 je dostupné na stránke SD EÚ: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-159/23>.

7 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov.

8 Celé znenie rozsudku vo veci C-227/23 je dostupné na stránke SD EÚ: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=291566&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=15824592>.

9 Bernský dohovor o ochrane literárnych a umeleckých diel z 9. septembra 1886 v znení poslednej revízie z 24. júla 1971 v Paríži (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 133/1980 Zb. z 8. júla 1980).

10 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

v rozsudku bola záporná, čiže členské štáty EÚ nie sú kompetentné implementovať a aplikovať ustanovenia Bernského dohovoru o materiálnej reciprocite, lebo potom by diela úžitkového umenia z tretích krajín mohli by posudzované rôzne v rôznych členských štátoch EÚ a narušilo by to cieľ smernice 2001/29/ES, ktorým je harmonizácia autorského práva na vnútornom trhu. Členský štát EÚ by nemal obchádzať smernicu 2001/29/ES tým, že uplatní ustanovenia Bernského dohovoru. Členským štátom EÚ sa teda bráni aplikovať v národnom práve kritérium materiálnej reciprocity vo vzťahu k dielam úžitkového umenia pochádzajúcich z tretích krajín alebo od autorov z tretích krajín. Iba legislatíva EÚ by musela určiť, že takéto obmedzenie (zavedenie materiálnej reciprocity) práv vyplývajúcich zo smernice je možné aj v EÚ. Členské štáty EÚ sú povinné chrániť diela úžitkového umenia v EÚ bez ohľadu na krajinu pôvodu týchto diel alebo národnosť/občianstvo autora.

Tretím rozsudkom SD EÚ je vec C-230/23¹¹ zameriavajúca sa vo veľkom rozsahu predovšetkým na súlad belgického autorského práva so smernicou 2001/29/ES. Spoločnosť Copaco ako distribútor IT výrobkov a predajca zariadení na vyhotovovanie rozmnoženín (napr. fotokopírky alebo skenery) platila takmer do konca roku 2015 paušálne náhrady odmien z výnimky na reprografiu belgickej organizácii kolektívnej správy Reprobel. Z dôvodu iného rozsudku SD EÚ – vo veci C-572/13 Hewlett Packard Belgium¹², ktorý určil, že smernica 2001/29/ES bráni aplikácii „paušálnej“ časti systému odmeňovania stanoveného belgickou právnou úpravou v oblasti náhrad odmien, spoločnosť Copaco pozastavila platenie organizácii kolektívnej správy Reprobel. Reprobel spoločnosť Copaco zažalovala. V kontexte toho mal SD EÚ určiť, či sa jednotlivец (spoločnosť Copaco) môže v spore pred národným súdom proti subjektu poverenému štátom výberom a rozdeľovaním náhrad odmien spoliehať na fakt, že národná legislatíva stanovujúca takéto náhrady odmien je v rozpore s právom EÚ. Zároveň ďalšia z otázok znela, či má ustanovenie smernice 2001/29/ES priamy účinok, t. j. či v prípade nesprávnej transpozície ustanovenia smernice do národného práva sa môže jednotlivец dovolávať priamo takéhoto ustanovenia smernice, aby sa vyhol plneniu – plateniu náhrad odmien podľa nesúladného národného práva. Zásadné je, že SD EÚ potvrdil priamy účinok ustanovenia čl. 5 ods. 2 písm. a) a b) smernice 2001/29/ES, takže v prípade nesprávneho prebratia ustanovenia do vnútroštátneho právneho poriadku sa ho jednotlivец môže dovolávať s cieľom vylúčiť uplatnenie rozporných vnútroštátnych pravidiel, ktoré ho

zaväzujú zaplatiť náhradu odmeny. SD EÚ tiež vyhlásil, že voči subjektu poverenému štátom výberom a rozdeľovaním náhrad odmien (Reprobel) sa môže jednotlivец pred vnútroštátnym súdom dovolávať toho, že vnútroštátna právna úprava stanovujúca takúto náhradu odmeny je v rozpore s ustanoveniami práva EÚ s priamym účinkom, pokiaľ má takýto subjekt na účel plnenia úloh vo verejnom záujme mimoriadne, štátom zverené právomoci.

Vnútroštátne súdy členských štátoch EÚ neraz potrebujú od SD EÚ pomocnú ruku pri rozhodovaní autorskoprávnych sporov, a preto žiadajú SD EÚ o výklad autorskoprávnych smerníc prostredníctvom prejudiciálnych otázok. Vybrať možno nasledujúce:

- Vo veci C-579/24¹³ ide o výklad smernice 2001/29/ES a smernice 2019/790, a dokonca o výklad článku 9 Bernského dohovoru, pričom vnútroštátny súd sa pýta, či poskytovateľ online služieb zdieľania obsahu, ktorý uchováva diela a iné predmety ochrany nahraté používateľmi, vykonáva – popri úkone verejného prenosu (alebo sprístupňovania verejnosti) – aj vyhotovovanie rozmnoženín podľa čl. 2 smernice 2001/29/ES, a či musí na takéto použitie (vyhotovovanie rozmnoženín) získať osobitný súhlas nositeľov práv. Následne má SD EÚ zodpovedať, či sa súhlas na vyhotovenie rozmnoženín získaný poskytovateľmi on-line služieb zdieľania obsahu vzťahuje aj na úkony rozmnožovania, ktoré vykonávajú používatelia týchto poskytovateľov – platforiem za predpokladu, že nevyhotovujú rozmnoženiny na obchodnom základe alebo z tejto činnosti nemajú výrazné príjmy. Inak povedané, buď sa pod súhlas na vyhotovenie rozmnoženín získaný poskytovateľom on-line služieb zdieľania obsahu automaticky „zaráta“ za splnenia určitých podmienok aj súhlas pre používateľov, alebo budú používatelia potrebovať získať samostatný súhlas na vyhotovovanie rozmnoženín, keďže nahrávajú diela a predmety ochrany na platformu na účel ich uchovávania a zdieľania. Na to nadväzuje otázka, či je zo strany nositeľov práv možné nezávisle od seba udeliť súhlas na vyhotovenie rozmnoženín a súhlas na verejný prenos a ich správu zveriť rôznym organizáciám kolektívnej správy alebo si jedno právo a súhlas môžu spravovať individuálne a pri druhom poveriť správou organizáciu kolektívnej správy.
- Vec C-598/24¹⁴ súvisí s veľmi aktuálnou problematikou rôznych textov zverejňovaných na sociálnych sieťach. Konkrétne sa rumunský súd dožaduje odpovede na otázku, či text uverejnený na sociálnej sieti, ktorý vyjadruje

11 Celé znenie rozsudku vo veci C-230/23 je dostupné na stránke SD EÚ: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=292278&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=15826747>.

12 Celé znenie rozsudku vo veci C-572/13 je dostupné na stránke SD EÚ: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-572/13>.

13 Znenie prejudiciálnych otázok vo veci C-579/24 je dostupné na stránke SD EÚ: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=292838&pageIndex=0&doclang=SK&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=15555989>.

14 Znenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-598/24 je dostupné na stránke SD EÚ: <https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=292369&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=15556824>.

názor osoby na určité spoločensky nevhodné praktiky, možno považovať za dielo chránené autorským právom. Zároveň je to prepojené aj s tzv. spravodajskou výnimkou podľa čl. 5 ods. 3 písm. c) smernice 2001/29/ES, teda či táto výnimka bráni, aby vnútroštátne právo obsahovalo ustanovenie, ktoré umožňuje použiť na informačné účely o aktuálnych udalostiach iba krátke úryvky z diela (nie však dielo ako celok, hoci má krátku dĺžku) a iba za podmienky, že pritom nedochádza k žiadnemu priamemu alebo nepriamemu obchodnému alebo majetkovému prospechu.

- Vec C-788/24¹⁵ sa týka uverejnenia nového vedeckého on-line vydania denníka Anny Frankovej na webovom sídle v Belgicku. Fond Anny Frankovej v Holandsku je do roku 2037 nositeľom práv k niektorým častiam verzií tohto denníka. Hoci čas trvania autorského práva už vo viacerých krajinách vrátane Belgicka uplynul, fond tvrdí, že zverejnením rukopisov na účel vedeckého výskumu vo forme zakódovaného digitálneho súboru na webovom sídle v Belgicku bolo porušené autorské právo a žiada odstrániť webové sídlo z internetu, zničiť všetky kópie rukopisov denníka a zaplatiť náhradu škody. Holandský súd sa preto obrátil na SD EÚ so žiadosťou o výklad smernice 2001/29/ES a položil niekoľko otázok k problematike verejného prenosu. Možno zverejnenie diela na internete kvalifikovať ako verejný prenos v určitej krajine len vtedy, ak je toto zverejnenie určené verejnosti v tejto krajine? Možno predpokladať, že ide o verejný prenos v určitej krajine, ak je prostredníctvom systému geografického blokovania zabezpečené, že verejnosť v tejto krajine sa k webovému sídlu s dielom môže dostať iba tak, že obíde opatrenie blokujúce prístup pomocou VPN? Ktorá osoba (poskytovateľ VPN alebo osoba, ktorá dielo pôvodne uverejnila na internete) potom vykonáva verejný prenos, ak možnosť obísť opatrenie na blokovanie prístupu vedie k tomu, že dielo uverejnené na internete sa sprístupní celej verejnosti v krajine, kde bol prístup pôvodne zablokovaný? Dôležité je posúdenie aj cezhraničného aspektu verejného prenosu a systému geografického blokovania, resp. ako postupovať v prípade jeho obídenia.

- Vec C-822/24¹⁶ sa zameriava na platenie náhrad odmien vo vzťahu k výnimke na vyhotovovanie rozmnoženín pre súkromnú potrebu. SD EÚ má posúdiť, či výrobcovia, dovozcovia a predajcovia, ktorí predávajú dátové nosiče – zariadenia komerčným koncovým odberateľom (právnickým alebo fyzickým osobám, ktorí si objednávajú tento tovar na komerčné účely), majú platiť náhradu odmeny za výnimku na vyhotovovanie rozmnoženín pre súkromnú potrebu, pokiaľ nepreukážu, že pomocou týchto zariadení sa vyhotovilo aspoň malé množstvo rozmnoženín diela fyzickou osobou na súkromné použitie na akýchkoľvek nosičoch alebo sa tieto rozmnoženiny vyhotovili v rámci bežného chodu vecí.

- Vo veci C-840/24¹⁷ sú predmetom výkladu najmä ustanovenia smernice 2014/26/EÚ¹⁸ o kolektívnej správe práv, pričom spor sa týka príspevkov do fondu na podporu sociálnych, kultúrnych a vzdelávacích potrieb vytvoreného organizáciou kolektívnej správy a ich využívania. SD EÚ má objasniť, či výhody z podpory sociálnych, kultúrnych a vzdelávacích potrieb (napr. vydávanie diel dôležitých z kultúrneho hľadiska) môžu využívať aj takí potenciálni príjemcovia, ktorí ešte nie sú nositeľmi práv. Okrem toho by sa malo ozrejmiť, či sociálne, vzdelávacie a kultúrne služby je možné poskytovať iba nositeľom práv alebo záleží aj od toho, či je osoba súčasne aj príjemcom určitej odmeny, alebo postačí, že je iba nositeľom práv (bez nároku na odmenu), resp. či musí mať zmluvu o zastupovaní (správe) s organizáciou kolektívnej správy.

SD EÚ teda dostal rôznorodé a výnimočne pestré autorskoprávne otázky, o ktorých bude rozhodovať. Hoci otázky tentokrát nepôsobia mimoriadne technicky, stále môžu mať zásadný vplyv na autorskoprávnu úpravu v členských štátoch EÚ.

15 Znenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-788/24 je dostupné na stránke SD EÚ: <https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=294269&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=15557990>.

16 Znenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-822/24 je dostupné na stránke SD EÚ: <https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=294817&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=15559081>.

17 Znenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-840/24 zatiaľ nebolo sprístupnené na stránke SD EÚ, hoci príslušné orgány členských štátov EÚ, vrátane SR, o ňom boli informované.

18 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/26/EÚ z 26. februára 2014 o kolektívnej správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na hudobné diela na online využívanie na vnútornom trhu.